

NORGES HØYESTERETT

Den 27. juni 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Bergh og Høgetveit Berg i

HR-2023-1208-U, (sak nr. 23-091113STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Annichen Rye-Holmboe)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Jørn Henning Bremnes)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum.
- (2) A er tiltalt for overtredelse av:

«Vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd

for å ha ført en motorvogn når han var påvirket av alkohol (ikke edru) eller andreberusende eller bedøvende midler.

Grunnlag:

Tirsdag 8. november 2022 ca. kl. 19.13 på X i Y førte han en moped med kjennemerke XX0000, til tross for at han var påvirket av alkohol og narkotika. Blodprøve tatt av ham samme dag kl. 20.48 viser at han var påvirket av klonazepam tilsvarende en promille på over 1,2.»

- (3) Nord-Troms og Senja tingrett avsa 29. mars 2023 dom med slik domsslutning:

- «1. A, født 00.00.1978, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd til fengsel i 21 – tjueen – dager. Videre idømmes han en bot på 10 000 – titusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.
2. A, født 00.00.1978, fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 4 – fire – år. Perioden 2. desember 2022 til 24. januar 2023 skal gå i fradrag, jf. tapsforskriften § 1-4. Ved gjenerverv av førerretten må det avlegges full ny førerprøve, jf. tapsforskriften § 8-3.
3. A, født 00.00.1978, betaler saksomkostninger til det offentlige med 2 000 – totusen – kroner.»

(4) A anket til lagmannsretten over bevisvurderingen under skyldspørsmålet, straffutmålingen og førerkortreaksjonen.

(5) Hålogaland lagmannsrett avsa 11. mai 2023 beslutning med slik slutning:

«Anken nektes fremmet.»

(6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er i korte trekk anført at lagmannsrettens beslutning ikke er tilstrekkelig begrunnet når det kun vises til den sakkyndiges konklusjon om påvirkning. Vegtrafikklovens grenser for påvirkning gjelder ikke siden A ble fremstilt for serumprøvetaking og ikke vanlig blodprøve. Det er nedlagt påstand om at lagmannsrettens beslutning oppheves.

(7) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil ved lagmannsrettens beslutning. Det er nedlagt påstand om at anken forkastes.

(8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.

(9) Beslutning om å nekte anken fremmet etter straffeprosessloven § 321 annet ledd skal være begrunnet, jf. straffeprosessloven § 321 fjerde ledd tredje punktum. Begrunnelsen skal vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av det som er anført i anken, jf. Rt-2008-1764 avsnitt 104–109. Det må fremgå at de feil som er påberopt ved tingrettens avgjørelse er oppfattet, og hvorfor det er klart at anken ikke vil føre frem, jf. HR-2017-373-U avsnitt 9.

(10) Tiltalen gjelder kjøring under påvirkning av alkohol og narkotika. Tingretten la imidlertid til grunn As forklaring om at alkoholpåvirkningen som ble påvist, stammet fra inntak etter kjøringen. Etter dette er spørsmålet i saken om A var påvirket av narkotika og i tilfelle med hvilken påvirkningsgrad.

(11) Blodprøvene ble tatt i serum og ikke i fullblod, som er det vanlige. I den sakkyndige rapporten fremheves det at «[d]a analysene er utført i serum kan konsentrasjonene ikke direkte sammenlignes med vegtrafikklovens faste grenser». Den sakkyndige har derfor foretatt en omregning av verdier fra serum til fullblod.

(12) Tingretten uttaler følgende om påvirkningsgraden:

«Analysen ble foretatt i serum, og i analyseresultatet ble det påvist etanol, klonazepam og THC. Analyseresultatet viste at tiltalte hadde 1,18 promille etanol i serumet, 0,1123 mikromol/l klonazepam i serumet og 0,0565 mikromol/l med THC i serumet. Disse resultatene kan ikke brukes opp mot vegtrafikklovens faste grenser idet analysen ble utført i serum. Det har imidlertid blitt utarbeidet en sakkyndig rapport som vurderer om det etter vegtrafikklovens faste grenser foreligger påvirkning, og hvor omfattende denne påvirkningen er. I den sakkyndige rapporten er det konkludert med at tiltalte hadde en påvirkning av etanol (alkohol) på 0,98 promille, en påvirkning av klonazepam svarende til 1,2 promille, samt en påvirkning av THC svarende til rundt 1,2 promille. Selv om analysen av tiltalte opprinnelig ble foretatt i serum, er det foretatt en forsvarlig omregning av resultatverdiene til verdier som kan benyttes i samsvar med de faste grensene som

følger av vegtrafikkloven. Retten legger derfor til grunn at tiltalte var påvirket i en slik grad som det fremgår av sakkyndigrapporten.»

- (13) I støtteskriv til lagmannsretten anførte forsvareren at A er uskyldig dømt. Det ble vist til at analysen ble foretatt i serum, at det ikke ble foretatt noen klinisk vurdering, og at han ikke følte seg påvirket. Forsvareren fremhevet omregningen fra verdier i serum til fullblod, og at det ikke uten videre kan legges til grunn at den omregningen som er gjort, gir et så sikkert resultat at de strenge beviskravene i en straffesak er oppfylt. Subsidiært ble det gjort gjeldende at straffen var for streng og perioden for tap av førerett for lang.

- (14) I lagmannsrettens beslutning gjengis hovedtrekkene i As anførsler. Rettens videre drøftelse er knapp. Når det gjelder påvirkningsgrad, siterer lagmannsretten den sakkyndiges konklusjon, uten å gå inn på det nærmere innholdet i den sakkyndige rapporten og tingrettens bruk av denne. Deretter uttaler lagmannsretten:

«Lagmannsretten kan ikke se at det er grunnlag for å betvile riktigheten av den sakkyndiges konklusjon. Lagmannsretten kan etter dette ikke se at det er noe som helst tvil om at tiltalte hadde en påvirkning som tilsvarer mer enn 1,2 i promille da kjøringen fant sted.»

- (15) Lagmannsretten drøfter ikke i det hele tatt det særlige forholdet at analysen ble foretatt i serum og ikke i fullblod, selv om dette var fremhevet som sentralt i forsvarerens støtteskriv. Etter ankeutvalgets syn er begrunnelsen da ikke tilstrekkelig til å vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom.

- (16) Også lagmannsrettens behandling av straffutmåling og tap av førerett er svært knapp. I beslutningen heter det:

«Tingretten kom til at straffen skulle settes til fengsel i 21 dager samt en bot på 10 000 kroner. I vurderingen av utmålingen av straffen har tingretten sett hen til at det er tale om føring av en moped, og straffen er satt betydelig ned på grunn av dette forhold. Lagmannsretten kan ikke se at den utmålte straffen er for streng.

Det framkommer av tapsforskriften § 3-3 at taptiden skal settes til for alltid når den ruspåvirkede kjøringen skjedde senest fem år etter at tiltalte tidligere ble ilagt reaksjon for samme type forhold. Tingretten har ut fra en konkret vurdering satt taptiden til 4 år. Etter lagmannsrettens vurdering er dette ikke for strengt.»

- (17) Ankeutvalget bemerker at saken gjelder kjøring med moped over en kort strekning fra bopel til butikk og tilbake – av tingretten anslått til 200 meter hver vei. Straffenivået for kjøring med moped i påvirket tilstand er berørt i Høyesteretts dom 16. februar 2023 om promillekjøring med elsparkesykkel, HR-2023-298-A, se avsnitt 23–25. Dommen fremhever generelt krav til forholdsmessighet ved utmåling av straff og tap av førerett. Tingretten har for øvrig i sin dom vist til HR-2023-298-A med videre henvisninger.

- (18) Etter ankeutvalgets syn er lagmannsrettens begrunnelse ikke tilstrekkelig til å vise at retten har foretatt en reell overprøving av tingrettens utmåling av ubetinget fengsel og en tapstid på fire år ut fra forholdene ved kjøringen og påvirkningsgrad.

- (19) Etter dette oppheves beslutningen.

(20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Espen Bergh
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)